

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 1/2018

17.1.2018

FÖRSAMLINGSVAL 2018: Tillsättande av valnämnd, röstningsområden och beställning av valdokument

Kyrkomötet har i november 2017 utifrån förvaltningsutskottets betänkande godkänt ändringar i valbestämmelserna i kyrkolagen och kyrkoordningen samt den nya valordningen för kyrkan. Ändringarna i valordningen träder i kraft samtidigt som ändringarna i kyrkolagen. Ändringen av kyrkolagen träder i kraft när den godkänns av riksdagen. Målet är att ändringarna ska träda i kraft under våren, före nästa församlingsval.

Församlingsvalet 2018 hålls enligt de nya bestämmelserna den tredje söndagen i november, vilket blir den 18 november. Förhandsröstning ordnas från tisdag till lördag 6-10.11.2018. Pastorskansliet är inte längre obligatoriskt förhandsröstningsställe, utan valnämnden bestämmer var förhandsröstning sker. Bestämmelserna om vem som är behörig att vara medlem i valnämnden, valförrättare och valbiträde skärps och en kandidat i valet eller kandidatens närstående kan inte längre sköta de här uppgifterna. Samma jävbestämmelser gäller kyrkoherden och han eller hon kan därför inte nödvändigtvis vara medlem i valnämnden, trots att det annars rekommenderas.

Valtidtabell

Som bilaga till cirkuläret finns ett tidsschema för valet. Det har gjorts upp enligt de nya bestämmelser som kyrkomötet godkänt. I tidtabellen beaktas alltså senareläggningen av valdagen och ändringen i förhandsröstningen och de följer detta har för tidtabellen.

Tillsättande av valnämnd

I varje församling utses en valnämnd som sköter förrättningen av församlingsvalet 2018. Nämnden tillsätts av kyrkofullmäktige eller församlingsrådet. Valnämnden ska tillsättas senast 31.5.2018.

Enligt kyrkomötets beslut kan en kandidat eller en kandidats make eller maka, barn, syskon eller föräldrar inte vara medlem eller ersättare i valnämnden. Med make eller maka avses äkta makar samt personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden eller i registrerat partnerskap med kandidaten. Det lönar sig därför att till valnämnden utse fler medlemmar än vad lagen förutsätter och tillräckligt med ersättare. Om en medlem i valnämnden förlorar sin behörighet för uppgiften är valnämndens sammansättning då fortsättningsvis lagenlig och en tidigare utsedd ersättare kan träda till i stället för en jävig medlem.

Kyrkofullmäktige eller församlingsrådet kan också besluta att församlingen delas in i röstningsområden och valnämnden delas då in i sektioner. En sektion är beslutad för med tre medlemmar. En sektion ska sköta det praktiska genomförandet av röstningen i röstningsområdet.

Röstningsområden

På valdagen ska det i varje församling finnas ett eller flera röstningsställen och de ska hålla öppet kl. 11–20. Ambulerande röstningsställen ska alltså inte ordnas. Om församlingen täcker ett stort område och det behövs flera röstningsställen på valdagen, ska församlingen delas in i röstningsområden. I så fall ska också förteckningarna över röstberättigade medlemmar i församlingen göras upp enligt röstningsområde. Om församlingen inte tillämpar röstningsområden, bildas en enda enhetlig förteckning över röstberättigade. I församlingar som berörs av ändringar i församlingsgränserna 1.1.2019 kan indelningen i röstningsområden bara göras enligt de nu gällande gränserna.

Indelningen i röstningsområden och församlingens kontaktperson ska meddelas per e-post till Satu Kettunen (satu.kettunen(at)evl.fi) på Kyrkostyrelsen **före slutet av april**. Indelningen i röstningsområdet görs genom att man digitalt skapar röstningsområden i Kirjuri. Församlingar som vill använda sig av röstningsområden i valet ska **rita in områdesgränserna i Kirjuri senast 31.5.2018**. Namnen på röstningsområdena ska vara så korta som möjligt och helst skrivas in i systemet på både finska och svenska. Mer detaljerade anvisningar om namnen finns i Kirjuri. **Om församlingen inte är indelad i röstningsområden kan det finnas endast ett röstningsställe på valdagen.**

Beslut om indelning i röstningsområden ska fattas innan valnämnden tillsätts, så att man kan välja tillräckligt många medlemmar i valnämnden och de sektioner som ansvarar för valförrättningen.

Beställning av valdokument

Kyrkostyrelsen koordinerar tryckningen av alla dokument som behövs i församlingsvalet. I år sköts tryckningen av valdokument i samarbetet med företaget Grano Oy. Församlingarna ska beställa valdokument direkt från Grano senast 28.2.2018. Församlingen ska uppskatta hur många röstsedlar och andra valdokument som behövs och utgående från denna uppskattning lämna in en beställning. Församlingen ansvarar för att valdokumenten beställs inom den utsatta tiden. Kyrkostyrelsen beställer inga egna dokument och kan alltså inte erbjuda sådana efter att beställningstiden har gått ut.

Röstsedlar

Vid valförrättningen röstar väljaren med en **vit röstsedel** på en kandidat till kyrkofullmäktige/gemensamma kyrkofullmäktige och med en **orange röstsedel** på en kandidat till församlingrådet. Röstsedlarna ska beställas och kan inte tryckas upp eller kopieras i församlingen. Röstberättigade som hör till en kyrklig samfällighet kan förhandsrösta också i församlingar som inte hör till en samfällighet. Därför ska också församlingar som inte hör till en samfällighet beställa orange röstsedlar för förhandsröstningen. Församlingar som grundar en kyrklig samfällighet eller går med i en sådan från och med 1.1.2019 ska beställa rådets orange röstsedlar för sina egna väljare, även om beslutsprocessen i ärendet fortfarande pågår.

Övriga valdokument

Förutom röstsedlarna ska de **valkuvert och ytterkuvert** som behövs i förhandsröstningen beställas. Eftersom valkuvertet och ytterkuvertet inte ändrats kan kuvert som blivit över från förra valet användas i det kommande valet.

Församlingarna kan också beställa andra dokument som behövs vid förhandsröstningen, dvs. **följebrev för förhandsröstning och hemmaröstning, anmälningsblanketter för hemmaröstning och förteckningar över personer som förhandsröstat**. De här blanketterna läggs ut på adressen info.forsamlingsvalet.fi i mars och kan skrivas ut därifrån.

Inför valet grundas valmansföreningar för nomineringen av kandidater. För grundandet av en valmansförening används en särskild **stiftelseurkund för valmansförening** och till den fogas varje **kandidats samtycke och försäkran** och ett **ombuds försäkran**. Även dessa blanketter kan skrivas ut på adressen info.forsamlingsvalet.fi från mars.

Valdokumenten beställs från Granos webbhandel på adressen: store.multiweb.fi senast 28.2.2018. Till beställningen tillkommer expeditions- och leveranskostnader enligt beställningens storlek. I expeditions- och leveranskostnaderna ingår en leverans. För senare beställningar kan kostnaderna vara större.

Grano skickar beställningskoder till församlingarna inom januari. Beställningar som kommit in inom utsatt tid trycks upp och skickas till församlingarna senast 30.4.2018. Grano fakturerar församlingarna direkt. Vid problem med webbhandeln kan man kontakta kundtjänsten på adressen [asiakaspalvelu\(at\)grano.fi](mailto:asiakaspalvelu(at)grano.fi) (öppet vardagar kl. 9–16). I övriga ärenden som gäller beställning och leverans av valdokument kan man kontakta Jari Sarekoski (i första hand per e-post [jari.sarekoski\(at\)grano.fi](mailto:jari.sarekoski(at)grano.fi), tfn 0500 440 648).

Valbrev och valinfo

Församlingar som är indelade i röstningsområden ska enligt valordningen skicka ut ett meddelandekort till röstberättigade medlemmar minst 30 dagar före valdagen. Meddelandekortet hör till det valbrev som Kyrkans kommunikation koordinerar och som församlingarna kommer att kunna beställa från info.forsamlingsvalet.fi. Till brevet hör förutom meddelandekortet även kandidatlistorna och en hälsning från kyrkoherden. Kyrkostyrelsen håller som bäst på med upphandlingen av valbrevsutskriften och kommer senare att ge mera information om beställningarna. Om en församling som är indelad i röstningsområden inte vill beställa valbrevet till sina röstberättigade meddelar ska den själv se till att meddelandekorten trycks upp och postas.

Kyrkans kommunikation ger ut ett elektroniskt nyhetsbrev som kan beställas på sidan info.forsamlingsvalet.fi. Där kan man också läsa de nyhetsbrev som redan skickats ut. All information och allt material som tidigare funnits i Sacrista kommer att finnas tillgängligt på adressen info.forsamlingsvalet.fi.

Tillgänglighet i vallokaler och tryggnad av valhemligheten

Vid kommunalvalet förra våren gjorde riksdagens justitieombudsmans kansli oanmälda inspektioner vid en del röstningsställen. Efter inspektionen fäste justitieombudsmannen uppmärksamhet vid tillgänglighet, åtkomlighet och tryggnad av valhemligheten. För väljare som använder rullstol fanns inte alltid ett tillgängligt röstningsbås och de var därför hänvisade till att avge sin röst på ett underlag som placerades i famnen. Ett sådant arrangemang tryggar enligt justitieombudsmannen inte valhemligheten, eftersom inte heller ett insynsskydd på underlaget garanterar att inte andra närvarande skulle kunna se vad som antecknas på röstsedeln.

Vid församlingsvalets förhandsröstning och på själva valdagen bör man fästa uppmärksamhet vid de aspekter som justitieombudsmannen lyfte fram:

- för personer som använder rullstol, rollator eller andra hjälpmedel ska det finnas ett **tillgängligt röstningsbås**. Ett tillgängligt röstningsbås är brett, och bordsskivan och kandidatlistorna som fästs på väggarna är tillräckligt låga för en väljare som använder rullstol eller andra hjälpmedel. I röstningsbåset ska det om möjligt finnas tillgång till förstoringsglas och extra belysning.
- röstningsstället och röstningslokalen ska vara fritt tillgängliga. När det gäller tillgängligheten kan man bland annat kontrollera om det är lätt att ta sig fram på ramper, hur höga trösklarna är, om dörrarna är lätta att öppna och om det finns invalidparkering. Röstningslokalerna får inte vara för små eller för trånga för personer som använder hjälpmedel för att ta sig fram.
- det ska om möjligt finnas stolar där man kan vila sig i närheten av röstningsstället och invalidtoalett i samma byggnad.
- **skyltningen** till röstningsstället ska placeras **väl synlig**.

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0334